

AARTSBISDOM MECHELEN - BRUSSEL

**OPLEIDING TOT
PERMANENT DIAKEN
EN
PASTORAAL WERK(ST)ER**

INFORMATIEBROCHURE

2011

INHOUD

Permanent diakens

Pastoraal werk(st)ers

Parochieassistent(e)
Pastoraal werk(st)er in het ziekenhuispastoraat

Toegang tot de opleiding

Algemene voorwaarden
Aanmelding
Specifiek voor kandidaat-diakens

Belangrijke overweging

Opleiding tot permanent diaken en pastoraal werk(st)er

Deel 1
Basisopleiding: 3 jaar
- Theologische studie
- Theologisch-pastorale opleiding
- Spirituele vorming

Deel 2
Specifieke opleiding: 1 jaar
- Pastorale en liturgische vorming
- Spirituele vorming
- Begeleide stage met supervisie

Opleiding tot permanent diaken en pastoraal werk(st)er in het ziekenhuis

- voor het vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen
- voor het vicariaat Brussel

Opleiding tot permanent diaken

Informatie en aanmelding

PERMANENT DIAKENS

In hun ambt belichamen de diakens de dienstbaarheid van de hele kerk. Daartoe worden zij door de bisschop gewijd en als zijn medewerkers gezonden en benoemd: in parochieverband, in een school, in een verzorgingsinstelling, in een of andere pastorale sector. Niet alleen door hun eigen dienstwerk in de pastoraal én in het beroepsleven, maar ook door hun deelname aan de verkondiging en aan de liturgie herinneren de diakens de geloofsgemeenschap en elke gelovige aan de fundamentele opdracht tot christelijke dienstbaarheid.

Het ambt van diaken is voorbehouden aan mannen. De minimumleeftijd bij de wijding is voor gehuwde kandidaten 35 jaar. Ongehuwden verbinden zich bij hun wijding tot het celibaat.

PASTORAAL WERK(ST)ERS

Pastoraal werk(st)ers oefenen namens de kerk een pastorale opdracht uit: in parochieverband, in een school, een verzorgingsinstelling, in een of andere pastorale sector. Deze opdracht ontvangen zij van de bisschop na theologische studie, theologisch-pastorale opleiding, spirituele en liturgisch-pastorale vorming van tenminste vier jaar. Zij vervullen hun taak in samenwerking met de andere pastoraal verantwoordelijken en met de vele medewerk(st)ers in de kerkgemeenschap. De meeste pastoraal werk(st)ers oefenen hun pastorale opdracht uit naast hun profaan werk. Enkelen zijn deeltijds of voltijds vrijgesteld en worden ook bezoldigd.

Parochieassistent(e)

'Parochieassistent(e)' is de geëigende benaming van de pastoraal werk(st)er die in parochieverband werkzaam is en die de bezoldiging ontvangt vanwege het Ministerie van Justitie. Civielrechtelijk heeft men het statuut van 'bedienaar van de eredienst'.

Om tot parochieassistent(e) benoemd te kunnen worden moeten de kandidaten:

- minstens 25 jaar oud zijn
- na volledig secundair onderwijs minstens 4 jaar gevolgd hebben van een door de bisschop erkende opleiding van theologische en pastorale aard
- zich in een levenssituatie bevinden die kerkrechtelijk verenigbaar is met de uitoefening van de opdracht die hun wordt toevertrouwd

Pastoraal werk(st)er in het ziekenhuispastoraat

Van kandidaten die zich aanbieden voor het ziekenhuispastoraat wordt, naast de gebruikelijke opleiding, in overleg met de vicariale diensten verantwoordelijk voor de pastoraal in de ziekenhuissector, een bijkomend programma gevraagd.

TOEGANG TOT DE OPLEIDING

Algemene voorwaarden

Vereist zijn een diploma hoger onderwijs en/of enkele jaren beroepservaring na volledig secundair onderwijs.

Verder zijn nodig: een christelijke bewogenheid en een evangelische levenshouding, menselijke rijpheid en evenwicht, voldoende intellectuele bekwaamheid, bereidheid en vermogen tot samenwerking, een engagement in het pastoraal veld en een loyale kerkverbondenheid, de instemming en de medewerking van de huwelijkspartner of van het religieuze instituut waartoe men behoort.

Aanmelding

Wie zich aangesproken weet, neemt contact op met de verantwoordelijke van de opleiding.

Hierop volgen twee gesprekken ter kennismaking: één met de verantwoordelijke en één met een andere medewerker aan de opleiding.

Komt de kandidaat in aanmerking, dan volgt een derde gesprek over de geloofsgeschiedenis, de motivatie en het opleidingscurriculum. Bij de aanmelding voor de opleiding wordt eventueel rekening gehouden met elders gevolgde theologische en pastorale opleidingen.

Indien het nodig blijkt, kan vanuit de opleiding een begeleide prestage worden opgezet ter kennismaking met een pastoraal veld.

BELANGRIJKE OVERWEGING

Het is van groot belang dat de kandidaten in hun opleiding inzicht krijgen in hun persoonlijke motivatie. Uitgangspunt daarbij is de vraag of zij hun pastoraal werk als een zending vanwege de bisschop en de kerk kunnen opnemen. Dit proces van uitklaring belangt allereerst de kandidaten zelf aan. Het verloopt in samenspraak met de begeleiders en de verantwoordelijken.

Pastoraal werk(st)ers en permanent diakens kunnen in hun werk niet anders dan hun eigen persoon als eerste instrument aanwenden. Daarom zal de persoonsvorming in de opleiding niet achterwege blijven. Er wordt dan ook ruimschoots aandacht besteed aan de menselijke ervaringen, aan de beleving van vreugde en pijn, aan het vermogen tot inleving, aan de zin voor respect enz. Door reflectie, gesprek en verhelderende informatie wordt getracht de menselijke ontplooiing van de kandidaten te bevorderen.

Omdat pastoraal werk(st)ers en diakens vanuit het geloof mensen in hun concrete levenssituatie willen begeleiden, is de opleiding ook gericht op de uitdieping van het eigen geloof en het eigen innerlijk en sacramenteel leven. Het contact met de Bijbelse boodschap, met de geloofstraditie van de kerk en de 'andere' geloofsbeleving van medekandidaten en begeleiders, draagt daartoe bij.

OPLEIDING TOT PERMANENT DIAKEN EN PASTORAAL WERK(STER)

De opleiding tot permanent diaken en pastoraal werk(st)er bestaat in het bisdom Mechelen-Brussel uit twee delen.

DEEL ÉÉN: **Basisopleiding pastoraal werk**
- **Theologische studie**
- **Theologisch-pastorale opleiding**
- **Spirituele vorming**

Duur: 3 jaar

Theologische studie

De kandidaten volgen de theologische cursussen van het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen te Leuven op zaterdagvoormiddag van 9 tot 12.45 u. Hiervan wordt examen afgelegd.

Het is ook mogelijk cursussen met een parallelle maar omvangrijker inhoud te volgen op weekdays aan het Johannes XXIII-Seminarie te Leuven of aan de Faculteit Godgeleerdheid van de K.U.Leuven.

Zie www.kerknet.be (doorklikken aartsbisdom, opleiding, higw)

Theologisch-pastorale opleiding

Dit programma wordt georganiseerd door het Hoger Instituut voor Godsdienstwetenschappen te Leuven en loopt over vijf zaterdagen per jaar, telkens van 9u tot 16.30u. De evaluatie gebeurt op basis van het gepresteerde werk - inbreng bij groepswork en persoonlijke werkstukken.

Dit programma biedt een theologische reflectie op de pastorale praktijk in haar verschillende aspecten. Daarbij gaat de nodige aandacht naar de individuele en collectieve verwerking van de aangereikte inzichten. Er is ook ruimte voor getuigenissen uit diverse pastorale domeinen.

Zie www.kerknet.be (doorklikken aartsbisdom, opleiding, higw)

Spirituele vorming

Er zijn jaarlijks vier spiritualiteitsavonden van 19.30u tot 22u in het Diocesaan Pastoraal Centrum in Mechelen. Bij de uitdieping van het geloof en de motivatie komen onder andere aan bod: bijbellezing, gebed en spiritualiteit, het eigen geloofsverhaal, het kerkelijk engagement enz. Naast de vier avonden is er elk jaar ook een spiritualiteitsweekend. Dit gaat meestal door in een abdij.

Vanuit het opzet van de spirituele vorming wordt aan de kandidaten gevraagd om in samenspraak met de verantwoordelijke van de opleiding een persoonlijke begeleider te kiezen. Met persoonlijke begeleiding wordt een integrale begeleiding bedoeld *“waarin de begeleide zo compleet mogelijk aan zijn trekken komt, in al zijn facetten: zowel lichamelijk, psychisch, relationeel, functioneel als geestelijk* (uit J. Stevens, *In*

gesprek met een ander: het pastorale gesprek opnieuw ter sprake, p. 27). Binnen deze begeleiding krijgt de geestelijke en gelovige dimensie uiteraard een bijzondere aandacht, o.a. vanuit de thema's van de weekend- en avondbijeenkomsten. Ook in de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken hernemen de kandidaten deze thema's.

DEEL TWEE: Specifieke opleiding pastoraal werk
- Pastorale en liturgische vorming
- Spirituele vorming
- Begeleide stage met supervisie

Duur: 1 jaar

Pastorale en liturgische vorming

Veel zorg wordt besteed aan de vorming op het vlak van de geloofsverkondiging en van het voorgaan in gebed en liturgie. De deelnemers worden ook in contact gebracht met het kerkwerk in verschillende maatschappelijke contexten. Er is ook een elementaire introductie in het kerkelijk recht en de kerkelijke administratie. Het programma bestaat per jaar uit een twaalftal studiebijeenkomsten, meestal op zaterdag van 9u tot 17 u., in het Diocesaan Pastoraal Centrum te Mechelen of op verplaatsing.

Spirituele vorming

Ook de kandidaten uit dit deel van de opleiding blijven deelnemen aan de spirituele vorming: met de kandidaten uit het eerste deel volgen zij jaarlijks vier spiritualiteitavonden en één spiritualiteitweekend. Verder hebben zij op regelmatige basis een gesprek met hun persoonlijke begeleider. Belangrijk is de bezinning op de persoonlijke roeping tot het kerkwerk en de vorm waarin zij zal beleefd worden.

Begeleide stage met supervisie

De kandidaten doen stage in de territoriale of categoriale pastoraal, in de eigen leefsituatie of elders. Om hun leeransen te optimaliseren hebben ze ter plekke een werkbegeleider en volgen zij elk jaar supervisie, doorgaans een achttal sessies per jaar, data te bepalen in afspraak met de supervisor.

OPLEIDING TOT PERMANENT DIAKEN EN PASTORAAL WERK(ST)ER IN HET ZIEKENHUIS

VOOR HET VICARIAAT VLAAMS-BRABANT EN MECHELEN

Kandidaten voor de ziekenhuispastoraal (psychiatrie inbegrepen) volgen de gewone diocesane opleiding tot permanent diaken of pastoraal werk(st)er. Daarbij volgen deze kandidaten een bijkomend pakket van theologische vakken (30 studiepunten)

aan het Johannes XXIII-seminarie of aan de Faculteit Godgeleerdheid van de K.U.Leuven.

Wie reeds een Master in de Godsdienstwetenschappen of in de Godgeleerdheid heeft behaald, volgt enkel deel twee van de opleiding, namelijk de specifieke opleiding pastoraal werk.

VOOR HET VICARIAAT BRUSSEL

Gezien de specificiteit van de pastoraal in dit vicariaat, nemen de kandidaten best eerst contact op met de verantwoordelijke voor de gezondheidspastoraal via het vicariaat Brussel: Vlasfabriekstraat 14 bus 18, 1060 Brussel, tel. 02/ 533 29 11.

OPLEIDING TOT PERMANENT DIAKEN

Voor de kandidaten voor het permanent diaconaat is er na de vierjarige opleiding nog doorlopen een specifieke vorming tot het diaconaat die maximaal één jaar duurt. In deze periode worden een aantal gesprekken voorzien over de eigen roeping van de diaken, de relatie tussen diaconaat en huwelijk, de plaats van de diaken in liturgie, verkondiging en caritas, het getijdengebed, de verbondenheid met de kerk en de gehoorzaamheid aan de bisschop. Bij een aantal van deze gesprekken wordt zeker ook de echtgenote betrokken. De keuze voor dit kerkelijk ambt wordt ook verder met de persoonlijke begeleider getoetst en verdiept.

Liturgisch worden tijdens deze specifieke vorming drie stappen gezet: de canonieke aanvaarding tot kandidaat-diaken, de aanstelling tot acoliet en lector en de wijding tot permanent diaken.

Aan de kandidaat-diakens wordt aan het einde van hun Opleiding tot pastoraal werker reeds een pastorale taak toevertrouwd.

INFORMATIE EN AANMELDING

Verantwoordelijke voor de Opleiding tot pastoraal werk(st)er

Dhr. T. Peeters, priester

Verantwoordelijke voor de Opleiding tot permanent diaken

Dhr. K. Struys, priester

Secretariaat opleidingen

Diocesaan Pastoraal Centrum

Fr. De Merodestraat 18

2800 Mechelen

Tel. 015/29.84.41 (enkel woensdagnamiddag van 14u tot 17u)

e-mail: pwd.mechelen@kerknet.be